

Hogyan, milyen eredménnyel?

Szövetkezeti pártfórumon az ifjúságpolitikai határozat végrehajtása

Hogyan, milyen eredménnyel hajtották végre a szegedi ipari szövetkezetekben a párt ifjúságpolitikai határozatát és az ifjúsági törvényt? Erről számoltatta be a városi pártbizottság ifjúságpolitikai bizottsága az ipari szövetkezetek pártbizottságának titkárát, Tóth Lászlót. A tanácskozás házigazdája Márta Ferenc, a tervezőszervezet elnöke és Nádor László, a szövetkezet párttitkára voltak, székházuk tanácskozótermében.

Szegeden 27 ipari szövetkezet működik és 9 ezer 200 dolgozót foglalkoztat. Az ez évi termelési értékük megközelíti a 2 milliárd forintot. A termékek jelentős része a belkereskedelemben áramlik, de mintegy 400 millió forint értékben külföldi piacokon is vevőkre találhatók. A szövetkezetek tevékenységében a lakosságnak nyújtott szolgáltatások értéke meghaladja a 80 millió forintot. Fejlődésük igen dinamikus az ötödik ötéves tervben, évente mintegy 10 százalékos. A foglalkoztatott dolgozók közül mintegy negyven harminc éven aluliak.

Három szövetkezet kivételével mindenütt van pártalapszervezet. 1975 óta, amikor megalakult a szövetkezeti pártbizottság, 84 új párttaggal gyarapodott a kommunista sora. Számuk ma 573. KISZ-szervezet 26 szövetkezetben működik. A taglétszám 664. Az újonnan felvett párttagok 65 százaléka harminc éven aluli. Közülük 25-en KISZ-ajánlással kerültek a pártba. A fiatal párttagok aránya — a szövetkezeti KISZ-bizottság létrejöttével is — ugrásszerűen megnőtt, 11,3 százalékról 20,9 százalékra.

A számok hiteles tükrében látni, hogy napjainkban már jelentős gazdasági szerepet töltenek be az ipari szövetkezetek Szegeden, s a mozgalmi életben is tényezővé váltak az ott dolgozó párt- és KISZ-tagok. A tanácskozáson elhangzott kérdésekre adott válaszokból mégis az derült ki, hogy a nagy fejlődés ellenére sincs minden rendben a párt ifjúságpolitikai határozata, az ifjúsági törvény végrehajtásában ott, ahol sok az objektív nehézség. Tíz szövetkezetnek például nincs még véglegesen kialakított telephelye, korszerű munkahelyekkel, szociális és kulturális berendezéssel. A KISZ-szervezetek létszámban is ezekben a szövetkezetekben a leggyengébbek, noha a fiatalok munkája, eredménye ott van a gazdasági mutatókban.

Az utóbbi években történetek lépések afelé, hogy megüresedett vezető munkakörbe fiatalokat nevezzenek ki. A szándék dicséretes, a végrehajtás azonban csak megközelítően eredményes. Mindössze három szövetkezetben tölt be első számú vezetői posztot harminc éven aluli fiatal, s közülük egy nő. Igaz, a főkönyvelők sorában 15 nő van már, ugyanakkor műszaki vezető egy sincs a szövetkezetekben.

A fiatalokat vezető munkakörbe állítani az ipari szövetkezetekben is felelősségteljes elhatározás. Szakértelme, politikai felkészültsége, előnyös emberi tulajdonságok nem mindig találkoznak egyazon személyben, egyazon súllyal. Vezető beosztást elnyerni ma már magasak a követelmények, mégis azok birtoklására kell ösztönözni a fiatalokat. Hol kell ezt elkezdeni? Válgatás általános gyakorlattá az ipari szövetkezetekben a fiatalok kisebb vezető állásba való kinevezése. Ennek végrehajtásában első számú a szerepe a párt- és a KISZ-szervezeteknek. Elsősorban ők ismerik közvetlenebbül azokat a fiatalokat, akiket alkalmasnak találhatnak felelős munkakör betöltésére.

Ezért is hangzott el a tanácskozáson: a közeljövőben több lesz-e az ipari szövetkezetekben a harminc éven aluli vezető beosztású dolgozó? Az is elhangzott, hogy erősíteni kell a KISZ szervezetségét, a KISZ-alapszervezetek párttaggá nevelő tevékenységét, s ebben a munkában a pártalapszervezetek vezetői legyenek ösztönzők. A munkában kitűnő fiatalok erkölcsi elismerése ugyancsak része a párt ifjúságpolitikai határozatának. Ennek végrehajtásában többi nyíró adócs az ipari szövetkezetek párt- és gazdasági vezetői. Eddig ugyanis kevés fiatal vagy ifjúsági brigád kapott magasabb kitüntetést, jöllehet voltak és vannak, akik ezt megérdemelték volna.

Az MSZMP Szeged városi bizottságának ifjúságpolitikai bizottsága azzal zárta ülését, hogy a tanácskozás igen eredményes, hasznos volt. Az ifjúságpolitikai határozat végrehajtásában nemcsak elismerésben részesült az ipari szövetkezetek pártbizottsága. Újabb feladatok teljesítésére is kapott ösztönzést, a többi között, hogy területén a pártvezeték nagyobb figyelmet fordítsanak az ifjúsági törvényből adódó soros feladatok végrehajtására.

L. F.

A harcban nem szabad megállni...

Szegedi veteránok emlékei

„Hosszú szendregés után új élet tört be a konyháról nyíló kicsi szobába, ahol a magyarországi ifjúmunkások központi titkársága talált szállást. A háború borzalmait, s a vele járó gazdasági nyomorúság felismertették az ifjúmunkásokkal, hogy csak forradalmi tüzzel áthatott nagy szervezet hozhatja meg a megváltást...” Így emlékezett a magyarországi kommunista ifjúsági mozgalom születésére Lékai János, az Ifjúmunkások Országos Szövetsége központi vezetőségének titkára. Később a Kommunista Ifjúmunkások Magyarországi Szövetségének elnöke. Hatvan esztendeje, november végén alakult meg az IOSZ, de alig egy hónap múlva a kommunista ifjúmunkások, szembeszállva a szervezet jobboldali szociáldemokrata szárnyával, régi nevüket megtartva, kommunista szövetségé szervezték soralkat.

Mostanában sok helyen sokan emlékeznek a hatvan év előtti eseményekre. A zászlóbontásra, a hat évtized harcaira, a hazai kommunista és munkásmozgalom nemzedéki stafétaváltásaira. Gyakran mondogatjuk, hogy a ma fiataljait a jelen érdekli, kevésbé búvároznak a múltban, figyelmük nem pásztázza a távoli jövőt sem. Pedig a múlt tanulságainak megértése nélkül a jelen feladatai se nehezebben oldhatók meg, de a történelmi leckéket, a tananyagokat, a jelmondatokat és a példákat a személyes élmények, az egyéni sorsok hitelesítik...

A szegedi munkásmozgalom harcosai, veteránjai körülülük a piros drapériával letakart asztalt. Közöttük a KISZ mai vezetői, irányítói. Hetyke legénytlak és deres bajszok, modern frizurák és hagyományos hajviseletek, utolsó divat szerinti ruhák, és szerény öltönyök. Egy azonban közös, a szemekben megbúvó tűz, a figyelem, az érdeklődés lángjai, a találkozás öröme.

Dr. Dáni Mihály Darvas József szavait idézi: Az úton néha vissza-vissza kell tekinteni, hogy ne tévedjünk el. A mostani hatvanesztendő jubileum jó alkalom, hogy azok, akik végigélték a kommunista mozgalom legnehezebb időszakát, akik őrzik testükön a csendőrk kardlapjainak nyomát, a kínzások bélyegeit, elmondják életüket, felidézék küzdelmes napjaikat. „Mint az ifjúmunkás mozgalom egyik szegedi küldötte, 1938-ban részt vettem a KIMSZ kongresszusán — meséli Dáni Mihály. — Persze az akkori kongresszust nem úgy kell elképzelni, mint a mostaniakat. Megbízó levél-

lel a kezünkben Gödre mentünk, ahol a sok közös játék, sportverseny és kulturális bemutató között kis csoportokban beszélgettünk a teendőkről. S hoztuk haza a munkásmozgalmi dalok tömegeit, terjesztettük, tanítottuk az itthoni fiataloknak. Érdekes és komoly feladatokat végeztünk, segítőtűk a pártot, részt vállaltunk az ifjúság felvilágosításában. Amikor nemrég üttörők kerestek fel, s én egy régi dalt idéztem: *Burzsuj, a proletárt meg ne halaszd...*, a gyerekek nem tudták, mi az, hogy burzsuj, azt sem értették, mit jelentett, hogy édesapámat internálták. Ez részint öröm számunkra, hiszen harcunk beteljesedését láthatjuk benne. Ám úgy érzem, a mai gyerekeknek, a mostani fiataloknak is meg kell tanulniuk, hogyan harcoltak, milyen körülmények között dolgoztak azok, akik a legtöbbet vállalták, a legnehezebb körülmények között.”

Lengyel Mária a gyermekbarát mozgalom emlékeit eleveníti föl. Elmondja, hogy iskolaszünetben a prolgyerekekre vigyáztak a Tiszaparton és a sok játék, dalolás és szórakozás közben megtanították őket arra, hogy is tartoznak tulajdonképpen. A rigmusok, a csaszituskák sem öncélú verselgetések voltak, mint például id. Dáni János sorai: *„Üdvözljük a Danit/Aki tornára tanít/ahajla! Nem lesz nehéz a dolga, ha/lunk mi a jó szóra/csuhaajla! Dani bácsi ígérjük, hogy jó tanítványok leszünk/ahajla! Izmos lesz majd a karunk/dacos az akaratunk/csuhaajla!”* Id. Krajko András, aki a délvideki kommunista mozgalom végrehajtó bizottságának tagja volt, az illegális munka nehézségeit ecseteli. Péter Jánosné el-

mondja, hogy bár egy csoportban dolgozott id. Krajko András, nem is ismeri, csak egy lebukás utáni tárgyaláson találkozott vele. Krajko András mosolyogva meséli, hogy „nőcsabásznak” tartották, mert karonfogva sétált a titkos találkozóra elvtársnőivel, s azt is elmondja, hogy 1944 októberében, a Szeged felszabadulását követő napokban azért tudott a város olyan hamar talpra állni, azért tudott a párt legálisan fellépni, mert egyszerűen kiépített bázisa, tömegbefolyása volt. Az egyik legidősebb veterán, a 84 éves Bodnár Lajos arra hívta fel a mai fiatalokat, hogy keressék meg őket, a mozgalom veteránjait, hisz sok tanulságos mondanivalójuk lenne számukra. S figyelmeztetett is: *„A harcban nem szabad megállni...”*

Mit jelentett és mit jelent kommunistának lenni?! — erről beszéltek a minap a KISZ városi bizottságán szegedi veteránok. Egyszerű és keresetlen szavaikból, őszinte megnyilvánulásaikból egyértelműen kiderült, hogy *kommunistának lenni életforma*. Olyan életforma, melynek lényege, hogy tartozni kell valahová, hogy a hűség végigkíséri az ember életét, hogy nem mindegy, egyenes gerinccel élem-e le életemet, megalkuvások nélkül, úgy, hogy mindig szembe tudjak nézni önmagammal!!!

A mai fiatalok nem ismerik a háborút, nem ismerik az internáló táborokat, a csendőrtollakat, a kardlapok suhogását. Beleszülettek a békébe, de tudják, hogy a *stafétabotot, melyet elődeiktől kaptak, meg kell őrizni és tovább kell adni. Tovább kell építeni ezt a „félig kész világot”*.

T. L.

A. T.

Megújulóban az ifjúsági dalosmozgalom

Aki szereti a fiatalok közös énekét, s hangversenyekre jár, esetleg maga is énekel valamelyik együttesben, tanúja lehetett annak, hogy a rádió éneklő ifjúsági hangversenyei sem a dalosoknak, sem a közönségnek nem nyújtottak valódi élményt.

Nem is nyújthattak, hiszen nem azért szervezték. A rádió számára készíthető hangfelvétel volt a cél, s a cél eleve meghatározta a többi körülményt is. Nemcsak a szó szoros értelmében véve gépiesen — a rádió felvevőgépeinek alárendelve — zajlottak ezek a hangversenyek; ritmusuk, hangulatuk is gépies volt. A gyerekeknek katonásan, püsszegés nélkül, szigorú időrendben kellett fölvonulniuk a színpadra, szorongva kellett énekelniük, mert ha nem sikerül a felvétel, hosszú évek munkája veszítheti el értelmét, s a végén legfeljebb föllélegeztek, de nem örülhettek igazán, hiszen teljes bizonytalanságban várták a döntést, amelyre csak hetek múltán számíthattak.

Igazi mozgalommá nem válhatott ez az Éneklő Ifjúság. Az iskolai éneklő közönségek többségét nem vonzotta, s azok közül is, akik egyszer belekóstoltak, nem egynek örökre elment a kedve attól, hogy ismét vállalkozzon a szereplésre. Sok-sok bírálat, vita s a valóságos helyzet elfogulat-

lan felmérése után határozta el a Kórusok Országos Tanácsa, hogy megreformálja az ifjúsági dalosmozgalmat.

Az Éneklő Ifjúság módosított rendszerében a Kórusok Országos Tanácsa új szervezeti kereteket dolgozott ki az ifjúsági dalosmozgalom számára.

A mozgalom gazdái a megyei kórusszervezetek és az ifjúsági szövetség megyei szervei lesznek, hiszen ők ismerik legjobban saját hagyományait, lehetőségeit, együtteseit. A Kórusok Országos Tanácsához ezekben a hetekben sorra érkeznek az értesítések az egyes megyékből, hogy alakulófelben vannak, vagy már meg is alakultak az ifjúsági dalosmozgalom irányító stábjai, amelyekben helye van a megyei tanács művelődésügyi osztályvezetőjének, a megyei KISZ-bizottság kultúrfelelősének, a KÖTA-titkárának, a vezető ének-zene szakfelügyelőnek és minden mozgalmi vagy zenei szakembernek, aki szívügyének érzi az Éneklő Ifjúság talpra állítását.

Alapvető célja a módosított rendszernek, hogy a kórusok tagjai örömmel énekeljenek, sehol másutt meg nem szerethető élményt kapjanak az Éneklő Ifjúság rendezvényein. Tömegeket akarnak mozgósítani, de úgy, hogy a mércét nem állítják lejjebb. A művészi színvo-

„Apu hozta a gyárból”

Behasadt az osztálykönyv lapja.

— Gyerekek, kinek van átlászo ragasztószalagja? — kérdezem.

Feri pattan is ki a padból, hozza a gurigát. Amikor vissza akarom adni, nagylelkűen nekem ajándékozza.

— Úgyis van otthon még tizenöt.

Majd magyarázólag hozzászól:

— Apu hozza az irodából.

Az egykori madárlátta kenyér mai változata ez. Apu vagy anyu valami aprósággal kedveskedik a csemetének — a munkahelyéről. Ha irodában dolgozik, noteszsal, radírral, ceruzákkal. Ha műhelyben, valami apró szerszámmal. Ha földiken, a szövetkezet kukoricásából néhány szenge csövel, vagy a háztáji kertben nem termő gyümölcscsel.

Sokan nem is érzékelik, milyen nagy kárt okoznak ezzel, milyen ferde szemlélet alakul ki a gyerekekben. Történetesen az, hogy a közből elhozni nem bűn, a mindenkié egy kicsit szabad préda. Az osztálytársától elcsenni a ceruzáját, nagy vétesség, de a műhelyből elhozni egy szerszámot, mert ott észre sem veszik, van ott úgyis elég.

A szülő akkor csodálkozik el igazán, amikor a gyerekek is követi a „jó” példát. S mondjuk az óvodában a kötenybe rejt egy kis játékot, és otthon diadalmasan előhúzza. Vagy a kisiskolás hazahozza a színes krétát, esetleg valamilyen eszközt a napköziből.

S ha nyilvánosságra kerül egy-egy ilyen eset, maga a szülő csodálkozik a legjobban, hogy honnan tanulhatta ez a gyerek. Pedig nyilvánvaló, hogy honnan.

Csak butaság

Kóbor Angelika egy napja:

— Csak!

Egy hete: — Csak, csak, csak, csak, csak, csak, csak.

Egy hónapja: harminc csak.

A Televízió XIII. csatornája vetélkedőt hirdetett; ki tud a leglényegtelenebb dolgról leglényegtelenebbet mondani. Kóbor Angelika földközi-tengeri hajóutit nyert.

— Szeretsz? — kérdezte a fekete, őrzöngő viharban az első matróz, aki tíz napja ostromolta Angelikát.

— Szeretlek.

— Miért?

— Csak.

A hajó imbolygott, a matróz a nőt nehezen tudta átpréselni a kajitablakon, de végre megvolt vele, s bekattintotta az ablak vörösréz kampóját. Whiskyt töltött magának, megkönnyebbülve ivott.

Angelikát egy hét múlva kifogták a tengerből. Azott fázott, srt, nedvesen csöpögött, éhes és szomjas volt. Rögtön egy kajitábe kísérték. Azt mondta, nem megy.

— Miért? — húzta föl szemöldökét a kapitány.

— Csak — mondta Kóbor Angelika boldogan.

Sz. D.